

Watervogels in Fryslân

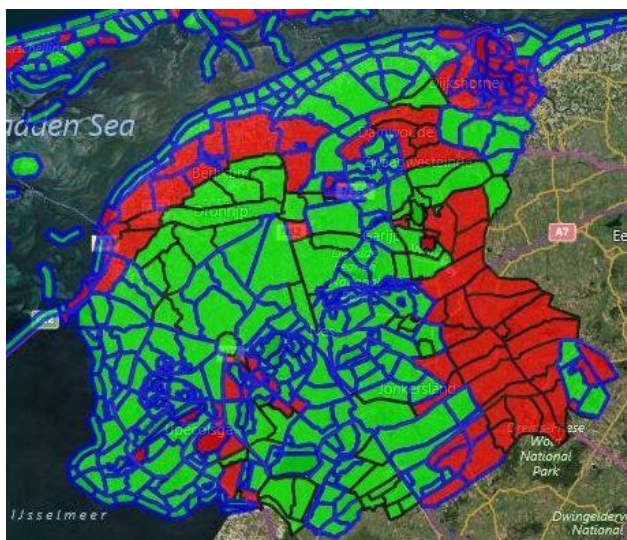
provinciale nieuwsbrief maandelijkse tellingen
ganzen + zwanen, watervogels & slaappleatsen
seizoen 2015/2016
nr 5. Februari 2016

Beste tellers,

2 februari 2016

Het Midwinter-weekend was een weekend van uitersten. Op de zaterdag teisterden fikse regen- en hagelbuien met veel wind de telling, terwijl de zondag en maandag rustig en overwegend zonnig waren. Beschutte en ondiepe wateren waren reeds dichtgevroren door een klein teken van winter wat ons dit seizoen gegund is. Met man en macht trokken we eropuit. Een mail- en belronde leverde opnieuw een goede deelname op (figuur 1), waarvoor niets anders dan lof voor alle tellers die op pad gingen. Niet alleen polders, kusten, plassen, meren en 'sompe' werd geteld, maar ook in de bebouwde kom van o.a. Leeuwarden, Sneek en Heerenveen werden de watervogels geteld. In deze nieuwsbrief alvast wat voorlopige resultaten.

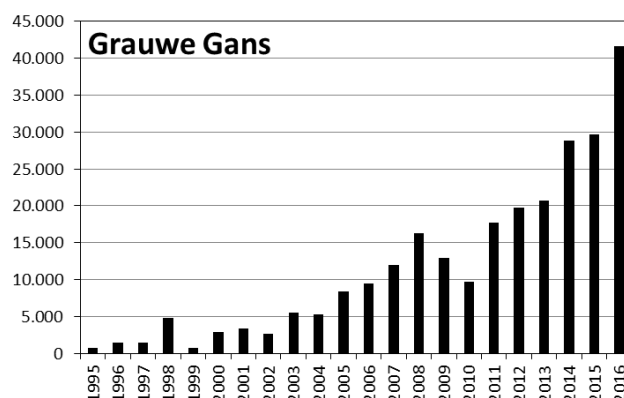

Figuur 1. Gebieden waarvan op 2 feb. jl. de resultaten waren ingediend (groen) en gebieden waarvan resultaten nog verwacht worden (rood).

Ganzen en zwanen in januari

Met de korte, koude periode rond de Midwintertelling kwamen de zwanen en ganzen wat op drift. In Fryslân leidde dat tot iets meer Wilde Zwanen tot dusver dit seizoen en ook wat toevoer van Toendrarietganzen. Het aantal in tabel 1 zal uiteindelijk nog wat hoger uitkomen wanneer ook de telresultaten uit Noordwest-Fryslân en de omgeving Bakkeveen binnen zijn. De grootste concentratie 'Winken' werden geteld in Polder Lemsterhop (4750). Kleine Rietganzen waren opnieuw schaars. Van de kleine 3700 die geteld werden, zaten er bijna 2200 langs de A7 van Sneek naar Bolsward in gebieden waarvoor we nota bene nog wel een ganzenteller kunnen gebruiken. Het aantal Kolganzen wijkt weinig af van het 15-jarige januarigemiddelde en is bijna gelijk aan het aantal in december jl. De grootste concentraties bevonden zich in de veenpolders van Brandemeer/Rottige Meente en ten noorden van Aldeboarn (beide 17.000), Lemsterpolder (16.000) en de 'Lytse Súdwesthoeke' (11.000). Opvallend is het grote aantal Grauwe Ganzen, een Fries januarirecord voor de soort (figuur

2). Op tal van plekken werden flinke aantallen gezien, zoals in de Mieden, rond De Deelen, nabij Lemmer, maar de grootste concentraties bevonden zich rond de Alde Feanen (6840), Ottema-Wiersmareservaat/Houtwiel (5800) en west van Heerenveen (4600; Nannewiid/Easterskar/Delfstrahuizen).

Figuur 2. Aantallen Grauwe Ganzen tijdens Midwintertellingen op het vasteland van Fryslân in de periode 1995-2016.

Tabel 1. Zwanen en ganzen op het vasteland van Fryslân in januari 2016 (stand 2 feb. '16).

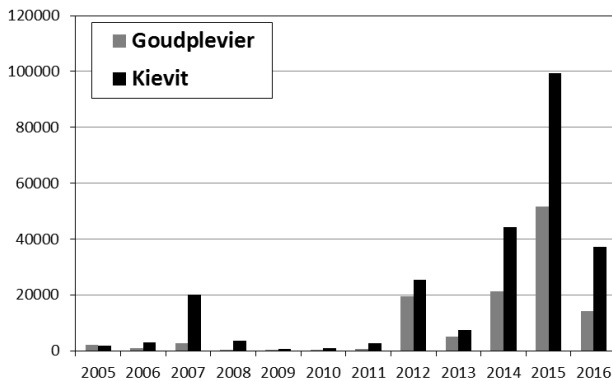
	gem. jan.	jan. 2016
Knobbelzwaan	3.050	3.969
Kleine Zwaan	350	44
Wilde Zwaan	320	310
Toendrarietgans	7.220	7.783
Kleine Rietgans	5.350	3.677
Kolganzen	177.000	181.274
Grauwe Gans	11.715	41.669
Grote Canadees	210	825
Brandganzen	247.500	346.269
Rotganzen	1.410	1.817
Nijlganzen	660	491

Ook Brandganzen waren talrijk. De IJsselmeerkuust leverde de grootste concentraties op, met in de omgeving Workum 53.000 en in de 'Lytse Súdwesthoeke' 52.000 Brandganzen. Ook in de

veenpolders rond Aldeboarn was het 'dikke mik'. Ten noorden van het dorp (omgeving Sorremorre/Goëngahuizen) 28.000 en ten zuiden van het dorp (Fjûrlannen/Deelen) 24.500 Brandganzen.

Goudplevier en Kievit

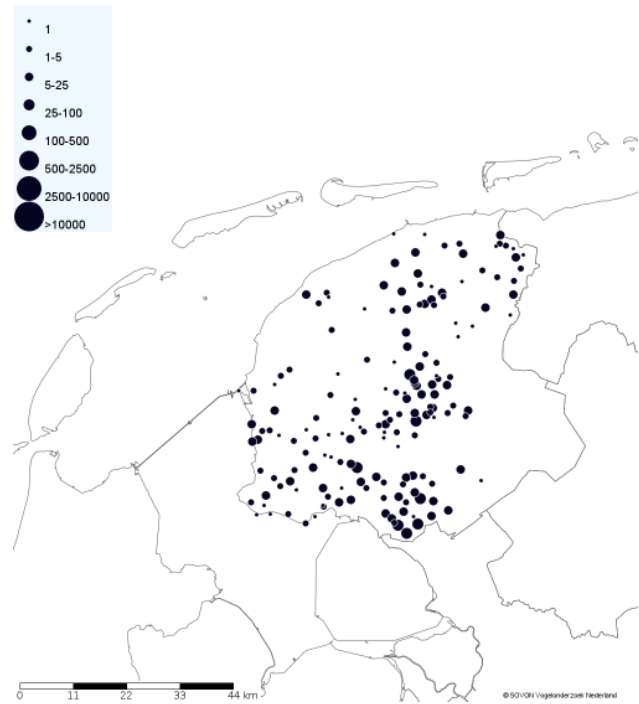
De extreem zachte winter van vorig jaar kende amper nachten met nachtvorst. Dat stelde 'trekkers op de vorstgrens' als Goudplevier en Kievit in staat om hier midden in de winter in groten getale aanwezig te zijn. We telden toen bijna 100.000 Kieviten in Fryslân en nog eens een kleine 52.000 Goudplevieren (figuur 3). Even leek het erop dat we die aantallen misschien wel zouden evenaren, maar invallende kou zorgde alsnog voor wegtrek. Desalniettemin wijzen de voorlopige aantallen erop dat beide soorten nog goed vertegenwoordigd waren met ruim 37.000 Kieviten en 14.000 Goudplevieren. Veel Goudplevieren werden gezien in de polders rond de Idzegaasterpoel (4550) en in de omgeving van Tzum (2145). Rond Tzum werden ook flink wat Kieviten gezien (4000), alsook in de polders rond Mantgum (6200).

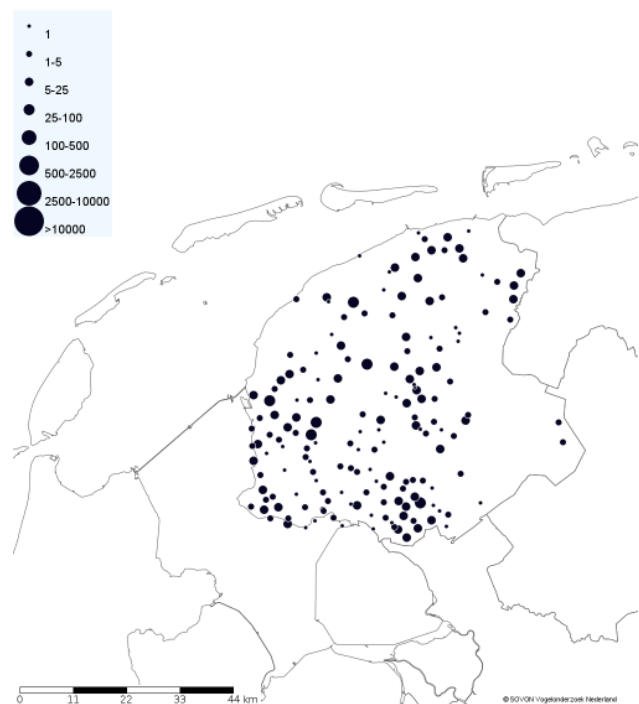
Figuur 3. Aantallen Goudplevieren en Kieviten tijdens Midwintertellingen op het vasteland van Fryslân in de periode 2005-2016.

Grote Zilvers en muizen

De Veldmuis geeft zich nog niet gewonnen. Op enkele plekken, met name in het noordelijke deel van de provincie, heeft de uitzonderlijke muizenpiek van 2014/2015 nog een staartje. Het mooie is dat dat bijna af te lezen is aan de verspreiding van de Grote Zilverreiger. Figuur 4 geeft de verspreiding van de soort weer tijdens de Midwintertelling van 2015 toen we 935 Grote Zilverreigers telden. De concentraties waren toen met name te vinden in het noordoosten, midden en zuidwesten van de provincie, veelal op vertrouwde plekken als Brandemeer/Rottige Meente (128), De Deelen e.o. (85) en omgeving Koevordermeer (57). Figuur 5 laat de verspreiding tijdens de afgelopen Midwintertelling zien, een voorlopig totaal van 983 Grote Zilverreigers. Opvallend is de ruime verspreiding en met name het voorkomen in het (noord)westen van de provincie, met concentraties in de buurt van Arum-Exmorra (53), Oosterlittens-Mantgum (48), Berlikum-Marssum (35), Blija-Ferwerd-Stiens (35).

Figuur 4. Grote Zilverreigers in Fryslân tijdens de Midwintertelling van 2015.

Figuur 5. Grote Zilverreigers in Fryslân tijdens de Midwintertelling van 2016.

Slaapplaatstelling Grote Zilverreiger en Aalscholver

Op en rond 20 februari vindt de laatste slaapplaatstelling van het seizoen plaats. Voor wie beide of een van beide soorten op slaapplaatsen telt, zet de datum in de agenda! Voor wie rond zonsondergang telt: de zon gaat om 18:00 uur onder, dus sta 17:00 uur paraat bij de slaapplaats en tel tot het te donker is om nog wat te zien. Voor wie 's ochtends telt (voor Grote Zilverreigers misschien toch wel het beste moment): de zon komt 8:15 op, dus sta dan 7:15 uur paraat.

Nijsgijrrige soorten

Tabel 2 geeft het overzicht van 'nijsgijrrige soorten'. Daarin zijn ook de Waddeneilanden opgenomen, omdat die met de Midwintertelling ook integraal geteld worden. Daarin is wel een zeker 'midwintereffect' te bemerken met het grotere aantal Zwarte Zwanen en de waarnemingen van

Muskuseenden. Er werden in januari aardig wat Sneeuwganzen en Roodhalsganzen gezien, zo ook Bokjes, waarvan eentje langs de Potmarge in Leeuwarden.

Tel ze!
Romke Kleefstra

Tabel 2. 'Nijsgijrrige soorten' in Fryslân tijdens de Midwintertelling van januari 2016.

Soort	N	Gebied(en)	Waarnemer(s)
Roerdomp	1	Terwispeler Groot-schar	Tjeerd Geertsma
Kleine Zilverreiger	1	Jistrum-Polder Rohel	Jeffrey Huizenga
Kleine Zilverreiger	1	Schiermonnikoog	Telgroep Schiermonnikoog
Zwarte Zwaan	2	Noord van Sneek	Kees Hofstra
Zwarte Zwaan	1	Leeuwarden	Jeroen Breidenbach, Merel Zwemer
Zwarte Zwaan	1	Holwerder & Blijaerpolder	Henk Hiemstra
Zwarte Zwaan	10	Noardburgum	Albert Jongbloed
Zwarte Zwaan	2	Bokkumermar-Birstum	Gerrit Jellema, Ruurd Koopmans
Zwarte Zwaan	1	Groote Noordwolderpolder	Libbe Zijlstra
Zwarte Zwaan	3	Tjongervallei-Katlijk	Ingeborg Meutgeert, Chris Taekema
Zwarthalszwaan	1	Kloosterpolder-Slappeterp	Jan de Boer
Indische Gans	1	Deelenput	Romke Kleefstra
Sneeuwganzen	1	Noardburgum	Albert Jongbloed
Sneeuwganzen	3	Oudewegstervaart, Gersloot	Romke Kleefstra
Sneeuwganzen	1	Skarlannen, Easterskar	Lydia Barkema
Sneeuwganzen	1	Polder Mudsert	Vincent de Boer
Kleine Canadees	1	Polder Geele Strand	Jan Kramer
Witbuikrotganzen	1	Vlieland	Team Asadi
Witbuikrotganzen	5	Terschelling	Telploeg Terschelling
Witbuikrotganzen	1	Schiermonnikoog	Telgroep Schiermonnikoog
Zwarte Rotganzen	1	Terschelling	Telploeg Terschelling
Zwarte Rotganzen	1	Schiermonnikoog	Telgroep Schiermonnikoog
Roodhalsganzen	3	West spoorlijn Wierwerd-Leeuwarden	Paul van der Vegt
Roodhalsganzen	3	Laaxum-Bakhuizen	Yde Kuipers
Roodhalsganzen	1	Terschelling	Telploeg Terschelling
Casarca	1	Blija-oost Buitendijks	W. v.d. Heide, W. Spoelstra
Muskuseend	3	Ooster Nieuw-Kuisland - Munnekezijl	Lukas Cazemier, Rommert Cazemier
Muskuseend	4	Bokkumermar-Birstum	Gerrit Jellema, Ruurd Koopmans
Muskuseend	1	Broek Noord & Zuid	Wiebe Visser
Mandarijneend	1	Schraard-Exmorra	Vincent de Boer
Bokje	1	Leeuwarden	Jeroen Breidenbach, Merel Zwemer
Bokje	1	Vlieland	Team Asadi
Bokje	2	Terschelling	Telploeg Terschelling
Bokje	2	Griend	Arie Baas e.a.
Bokje	1	Oude Bildtpollen Oost Buitendijks	Meino Zondervan, Sije Schotanus
Bokje	1	Schiermonnikoog	Telgroep Schiermonnikoog
Pontische Meeuw	1	Caminghaburen, Leeuwarden	Jeroen Breidenbach, Merel Zwemer
Pontische Meeuw	1	Vlieland	Team Asadi
Pontische Meeuw	2	Terschelling	Telploeg Terschelling
Geelpootmeeuw	4	Terschelling	Telploeg Terschelling
Klapekster	1	De Deelen	Romke Kleefstra
Klapekster	1	Fochteloo-Tachtig Bunder	Dirk Hiemstra

Beste tellers,

1 februari 2016

Wie in het telweekend van de afgelopen Midwintertelling op de zaterdag was aangewezen, trof het niet echt met de omstandigheden, zoals Romke al schreef. Bepaald geen weer om bijvoorbeeld even lekker uitgebreid achter de telescoop op een uitzichtpunt langs de IJsselmeerkust in zuidwest Fryslân te staan om de watervogels te tellen. Veel roofvogels hielden zich ook wat schuil in de vegetatie of laag op de grond in de weilanden. Kortom, wat lastig tellen. Op de vrijdag, zondag en maandag waren 'het kleine grut' en 'het grotere spul' van de Extra soorten behoorlijk beter waar te nemen. Hierna vind je een terugblik op de Extra Soorten in de afgelopen maand op het vasteland van Fryslân. Ter vergelijking is een overzicht opgenomen van de getelde Extra Soorten in de maanden januari vanaf 2004. Het gebruikelijke overzicht van de Extra Soorten in de vorige telmaand, met de namen van de tellers en de telgebieden kun je ook weer in dit bericht vinden (stand per 1 februari 2016). Als extraatje de waarneming van een ongeringde Cayuga eend 'in het wild'.

Velduil, 25 januari 2016, Stiensers Oudland, foto: Henk Hiemstra

Het 'grottere spul' van de Extra Soorten in Fryslân

Bij de afgelopen Midwintertelling zijn aanzienlijk meer Blauwe en Bruine Kiekendieven gezien dan gemiddeld in de maanden januari vanaf 2004. Verspreid over de hele provincie zijn maar liefst 60 Blauwe Kiekendieven genoteerd. Het 12-jarig jaarigemiddelde voor deze soort is 36. Aangezien 'onze' Bruine Kiekendieven in januari nagenoeg allemaal zuidelijker verblijven, is het jaarigemiddelde uiteraard laag: 3 stuks. Afgelopen januari kwamen 10 (!) individuen in de boeken, geconcentreerd binnen de telgebieden van maar vier tellers. Acht stuks aan weerskanten van de Fluessen. Bij Germ Schiphof aan de westkant drie en bij Libbe Zijlstra aan de zuidoostkant vijf. Hans de Waard en Harry Wijbrands zagen zowel bij het Hondenest als bij de Steile Bank aan de IJsselmeerkust bij Nijemirdum een Bruine Kiekendief. Vanaf 2004 was het maximum in een Midwintertelling maximaal 5 bruine kieken. Aan de zuidkant van de Fluessen pleisterden ook twee Zeearenden en bij de Steile Bank zat één zo'n majestueuze vogel. Het aantal Slechtvalken was bij de afgelopen telling ongeveer 1/3 hoger dan het jaarigemiddelde, maar duidelijk lager dan in januari 2014 en 2015. De waargenomen aantallen Ruigpootbuizerds, Smellekens en Velduilen kwamen bij de laatste telling nagenoeg overeen met het 12-jarig gemiddelde. In januari kwamen buiten het

telweekend meldingen van waarnemingen van zeker 10 pleisterende Velduilen tussen Turns en Reahûs (Fokje Altenburg) en van maar liefst 30-40 rustende Velduilen in de graslanden zuidwest van Harlingen (Eus de Groot).

Op de website van 'naturetoday' stond op 31 december 2015 onder de kop 'Een onbegrepen wintergast: de Ruigpootbuizerd' een uiterst interessant stukje van de Werkgroep Grauwe Kiekendief. Daarin wordt onder anderen aandacht besteed aan de verspreiding van de soort en aan de voedselkeuze. De werkgroep geeft aan geïnteresseerd te zijn in oude gegevens en in mensen die een geregelde bijdrage aan hun wintertellingen en/of dieetstudie willen leveren. Volg voor het volledige artikel over de Ruigpootbuizerd: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=22427>

Ruigpootbuizerd, 31 oktober 2010, Wieringen, foto: Otto de Vries.

Het 'kleine grut' van de Extra Soorten

Na magere aantallen bij de Midwintertellingen in de afgelopen twee jaar kwamen nu 285 Fraters op papier, royaal boven het 12-jarig jaarigemiddelde (225). Zowel van Sneeuwgorzen als Strandleeuwerik werden afgelopen januari echter maar een handjevol gezien. De Sneeuwgorzen blijft met 10 waarnemingen ver onder het jaarigemiddelde (168). Bij de Strandleeuwerik is het verschil nog groter: 20 genoteerde exemplaren tegenover een 12-jarig gemiddelde van 288! Sinds 2004 zijn bij de Midwintertellingen in Fryslân nog nooit zo weinig Sneeuwgorzen en Strandleeuweriken gezien. De positieve uitschieter bij 'het kleine grut' is net als in de voorafgaande maanden van het lopende seizoen de IJsvogel. Dit prachtige vogeltje liet zich in januari in totaal 26 keer vastleggen. Het jaarmaximum vanaf 2004 was tot nu toe 15 exemplaren in januari 2015.

Een 'nijsgijrrige' gast pal noordwest van Leeuwarden

Bij de Midwintertelling 2016 kwam in Fryslân zowaar een Cayuga Eend in de boeken. De Cayuga Eend is een Amerikaans ras waarvan reeds in 1812 melding werd gemaakt. Het ras werd rond die tijd door de Cayuga Indianen voor het vlees en de eieren gekweekt in en bij het Cayuga Meer in de staat New York. Het woord Cayuga is waarschijnlijk afgeleid van het woord 'cayo', oud Spaans voor 'water'. De groene kleur zou door de Indianen in het ras zijn gekweekt, zodat ze bij de jacht deze dieren goed konden onderscheiden van

de andere eenden. Wat daar ook van waar mag zijn, de ongeringde groene eend op de foto van Berthilde Slinkman een opmerkelijke gast tijdens de Midwintertelling.

Cayuga Eend ongeringd, met Krakeend op de voorgrond, vijver Westeinde Leeuwarden, 18 januari 2016, foto Berthilde Slinkman.

Noflike en succesrijke tellingen toegewenst,
Jan Kramer

Tabel 3. Aantallen Extra Soorten op het Friese vasteland tijdens Midwintertellingen in de periode 2003/04-2015/16.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	gem
Blauwe Kiekendief	28	32	44	17	27	37	20	82	27	35	32	55	60	36
Bruine Kiekendief	2	3	2	1	0	1	1	5	2	4	4	5	10	3
Frater	534	265	351	29	271	133	125	139	284	331	95	143	285	225
Grote Gele Kwik	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	1	0
IJsgors	6	10	0	0	1	1	0	0	31	3	2	0	0	5
IJsvogel	1	1	0	1	8	7	2	1	1	2	3	15	26	4
Ruigpootbuizerd	4	7	4	3	5	1	2	27	22	14	23	15	11	11
Slechtvalk	28	27	24	24	20	16	18	32	32	34	44	51	37	29
Smelleken	6	3	2	6	2	4	4	3	6	6	1	7	4	4
Sneeuwgorzen	517	187	403	67	111	94	83	151	30	149	42	183	10	168
Strandleeuwerik	595	883	151	56	328	57	720	77	105	336	87	56	20	288
Velduil	4	1	1	0	0	0	0	15	1	0	0	31	5	4
Visarend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zeearend	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2	3	1
<i>totaal</i>	<i>1725</i>	<i>1421</i>	<i>984</i>	<i>204</i>	<i>773</i>	<i>353</i>	<i>975</i>	<i>532</i>	<i>541</i>	<i>916</i>	<i>333</i>	<i>565</i>	<i>472</i>	<i>777</i>

Romke Kleefstra, Natuurmuseum Fryslân, Schoenmakersperk 2, 8911 EM Leeuwarden
tel.: 06-10646640, e-mail: romke.kleefstra@sovon.nl

Jan Kramer, Rixtwei 339, 8915 JC Leeuwarden
tel.: 058-2121648, e-mail: j.r.kramer@hetnet.nl

Tabel 4. Extra soorten op het Friese vasteland in januari 2016 met vermelding van telgebied en waarnemer(s).

BLAUWE KIEKENDIEF		IJSVOGEL (vervolg)	
Blikfeart	Epi Mulder	1	Augustinusga - Harkema Jeffrey Huizenga 1
Polder de Drie Dorpen	Patrick Agterberg	1	Makkumerzuidwaard Kor Nijboer & Johan Tielenburg 1
Winsum - Blessum	Jan de Boer	3	Workumerveld-It Heidenskip Germ Schiphof 1
Arum - Oosthem	Jan Visser	1	Heegermeer noord Bert Zijlstra 1
Witmarsum - Schettens	Jan Visser	1	Geeuwolder - Graverij Sjoerd Bakker & Jacob merkus 1
Mantgum-Leeuwarden	Ian Borwell	1	Boezeml. Grootte Brekken Kerst Boersma & Jouke Alberda 2
Holwerder & Blijaerpolder	Henk Hiemstra	6	Polder Oldelamer Siep van der Veen & Dick Peters 1
Ferwerd - Birdaard	Henk Hiemstra	2	Ravenswoud Dirk Hiemstra 1
Wide Mar	Sieds Boersma	2	Workumerwaard zuid - Hdp Rinnest Foekema 1
Hantumerleeg noord	Sieds Boersma & Jan Hobma	1	
De Lits, Rietveld	Sietze de Groot	2	RUIGPOOTBUIZERD
Dokk.diep-Nwe Zwemmer	Klaas van der Bij	1	Kloosterpolder - Slappeterp Jan de Boer 1
noord van Kollum	Piet Zuidema & F.J. de Boer	1	Vliegveld Leeuwarden eo Jan Kramer 1
It Greate Ear - Burum	Lukas Cazemier	2	Winsum - Blessum Jan de Boer 1
De Lauwers - Gerkesklooster	Lukas & Rommert Cazemier	2	west van Westerschating Kor Nijboer c.s. ** 1
Warga - Wartena - kanaal	Joop de Graaf	1	Hieslum – Munnekburenpol. Jan Kramer & Eric ten Cate 1
Warga - Grouw	Joop de Graaf	3	Oudega - Harich - Westerend Libbe Zijlstra 1
Sorremorre - Botmeer	Gerrit Jellema & Ruurd Koopmans	1	Holwerd west buitendijks Harry Feenstra 2
Polder Poppenhuizen	Gerrit Jellema & Ruurd Koopmans	1	Ferwerd buitendijks Marten Sikkema & H v.d. Wal 1
Eestrum - Polder Rohel	Jeffrey Huizenga	1	Noorderleeg west bui noord Sieds Boersma 1
Bergum - Eestrum	Arend Timmerman & G. de Vries	1	Bokkepollen en de Keegen Erik van der Laan 1
Sudermar	Arend Timmerman & G. de Vries	1	
Koudum - Molkwerum	Tryntsje & Ype Albada	1	SLECHTVALK
Morra	Yde Kuipers	1	Blikfeart Epi Mulder 1
Oudega - Harich - Westerend	Libbe Zijlstra	1	Berlikum - Beetgum - Stiens Meino Zondervan & M v. Wieren 1
Gouden Bodem	Bert Zijlstra	1	Mantgum - Leeuwarden Ian Borwell 2
Sondelerleien	Wybren Siemensma	1	Holwerder & Blijaerpolder Henk Hiemstra 1
Goingarijsterpoelen	Sjoerd Bakker & Jacob merkus	1	Ferwerd - Birdaard Henk Hiemstra 3
Polder Oldelamer	Siep van der Veen & Dick Peters	1	Wide Mar Sieds Boersma 1
Schoterzyl - Scherpezeel	Henk Ruiter	2	De Lits, Rietveld Sietze de Groot 1
Slijkenburg - Spanga - Linde	Henk Ruiter	1	Dokkumergr.diep - Oostrum Jaap Meindertsma 1
Lindevallei west	Tom Jager	1	It Greate Ear - Burum Lukas Cazemier 2
Lindevallei oost	Tom Jager	1	De Lauwers - Gerkesklooster Lukas & Rommert Cazemier 1
Makk. Zuidwaard - Kooiwaard	Dick Andringa c.s. ***	1	Butendiken Henk Dommerholt & F Tijsterman 1
Roode Klif - Mokkebank	Y.D. Kuipers	1	v. O Mersken - Lippenh.heide Jan de Boer 1
Holwerd oost buitendijks	Jaap Meindertsma, B Hanenburg	1	polders rond de poelen Bert Zijlstra 1
Holwerd oost binnendijks	Jaap Meindertsma, B Hanenburg	1	Inthemasloot - Gaastmeer Bert Zijlstra 1
Blija oost buitendijks	W. v d Heide & W. Spoelstra	1	Sondelerleien - Sondel Marten Wesselius 1
Blija west buitendijks	Henk Hiemstra	2	Ald Hof - Akmarijp Sjoerd Bakker & Jacob merkus 1
Blija west binnendijks	Henk Hiemstra & Jaap Feddema	1	Geeuwolder - Graverij Sjoerd Bakker & Jacob merkus 2
Ferwerd buitendijks	Marten Sikkema & H v.d. Wal	2	Witte & Zw Brekken, Oudhof Sjoerd Bakker & Jacob merkus 1
Oude Bildtpollen oost bui o	Meino Zondervan & Sije Schotanus	1	Schoterzyl - Scherpezeel Theo Meijer 1
Koehool - Harlingen binn	Johan Taal	1	Hindelopen - Staveren P.W. Bouma 1
			Blija oost buitendijks W. v d Heide & W. Spoelstra 1
			Blija west buitendijks Henk Hiemstra 1
			Ferwerd buitendijks Marten Sikkema & H v.d. Wal 2
			Noorderleeg oost bui noord Erik van der Laan 2
			Noorderleegpolder binn S. Schotanus 1
			Bokkepollen en de Keegen Erik van der Laan 1
			Oude Bildtpollen oost bui w Hans Horstmann 1
			Oude Bildtpollen oost bui o Meino Zondervan & Sije Schotanus 1
			Westhoek - Zwarte Haan bui Jan Tuinhof 1
			Koehool - Harlingen binn Johan Taal 1
BRUINE KIEKENDIEF			
Oosthoekpolder	Germ Schiphof	1	Ferwerd buitendijks Henk Hiemstra 1
Workumerveld-It Heidenskip	Germ Schiphof	2	Noorderleeg oost bui noord Erik van der Laan 2
Polder De Samenvoeging	Libbe Zijlstra	1	Noorderleegpolder binn S. Schotanus 1
Groote Noordwolder polder	Libbe Zijlstra	4	Bokkepollen en de Keegen Erik van der Laan 1
Steile Bank	Hans de Waard & Harry Wijbrands	1	Oude Bildtpollen oost bui w Hans Horstmann 1
Hondennest	Hans de Waard & Harry Wijbrands	1	Oude Bildtpollen oost bui o Meino Zondervan & Sije Schotanus 1
			Westhoek - Zwarte Haan bui Jan Tuinhof 1
			Koehool - Harlingen binn Johan Taal 1
FRATER			
Holwerd oost buitendijks	Jaap Meindertsma & B Hanenburg	10	
Noorderleeg west bui noord	Sieds Boersma	45	SMELLEKEN
Koehool - Westhoek bui	Epi Mulder	70	Exmorra - Ritseburen Kor Nijboer & Johan Tielenburg 2
Westhoek - Zwarte Haan bui	Jan Tuinhof	160	Oude Bildtpollen oost bui o Meino Zondervan, Sije Schotanus 2
GROTE GELE KWIKSTAART			
Caminghaburen	Jeroen Breidenbach, Merel Zweemer	1	Oude Bildtpollen oost bui w Hans Horstmann 10
IJSVOGEL			STRANDLEEUWERIK
Polder de Drie Dorpen	Patrick Agterberg	1	Noorderleeg oost bui noord Erik van der Laan 20
Sneek	Lydia Barkema c.s. *	3	
Leeuwarden-stad	Jeroen Breidenbach, Merel Zweemer	1	VELDUIL
Holwerder & Blijaerpolder	Henk Hiemstra	1	Berlikum - Beetgum - Stiens Meino Zondervan & M v. Wieren 1
Ferwerd - Birdaard	Henk Hiemstra	1	Dokkumergrootd-Oostrum Jaap Meindertsma 1
Wildveen	Sietze de Groot	1	Blija oost buitendijks W. v d Heide & W. Spoelstra 2
Rijperkerk	Sietze de Groot	1	Oude Bildtpollen oost bui o Meino Zondervan, Sije Schotanus 1
Houtwiel, Kruiswater	Arend Leijstra	2	
Dokkumergrootd-Oostrum	Jaap Meindertsma	1	ZEEAREND
Caminghaburen	Jeroen Breidenbach, Merel Zweemer	1	Polder De Samenvoeging Libbe Zijlstra 2
A7 - De Knijpe - Langezwaag	Johan Medenblik	1	Steile Bank Hans de Waard & Harry Wijbrands 1
Heerenveen - Oranjewoud	Gerard Tamminga	2	

*Lydia Barkema c.s., Klaas Haringa, Ype v.d. Werf, Peter Menninga, **Kor Nijboer c.s., Johan Tielenburg, Theo Veenstra,

***Dick Andringa c.s., H. Spruyt, J. Genee

Tabel 5. Extra soorten op de Friese Waddeneilanden en wadplaten in januari 2016, met vermelding van telgebied en waarnemer(s).

BLAUWE KIEKENDIEF		RUIGPOOTBUIZERD			
Oosterstrand	Alwin van Lubeck	2	De Groede	Marc van Roomen	1
Vliehors, west	Kees Camphuysen	2	4e Duintjes	Joost van Bruggen	1
Vliehors, oost	Lenze Hofstee	1	Inlaag	Klaas van Dijk	1
Kroon's polders	Menno van Straaten	1			
Kroonspolder & Groene Strand	Hans Schekkerman	1	FRATER		
De Groede	Marc van Roomen	1	De Groede	Marc van Roomen	18
1e Duintjes	Ruurd Noordhuis	1			
Weilandjes paal 15 - 19	Hans Schekkerman c.s. *	1	GROTE GELE KWIKSTAART		
Griend	Arie Baas c.s. ***	2	Oost-Vlieland	C.J.T. Zuhorn	1
Rif	Holmer Vonk	1			
Westerplas	Rene Oosterhuis	1	IJSVOGEL		
Oosterkwelder	Michiel van der Weide	2	Westerplas	Rene Oosterhuis	1
3e slenk - 4e slenk	Michiel van der Weide	1	Banckspolder	Rene Oosterhuis	1
Inlaag	Klaas van Dijk	1			
			SMELLEKEN		
SLECHTVALK			Vliehors, west	Kees Camphuysen	1
Oosterstrand	Alwin van Lubeck	2			
Vliehors, west	Kees Camphuysen	2	SNEEUWGORIS		
Vliehors, oost	Lenze Hofstee	1	Strand de Vliehors	Carl Zuhorn & Guus van Duin	53
Posthuiswad	Peter de Boer	2	Strand: de Noordvaarder	Hans Schekkerman	6
Vallei van het Veen	M. Muller	1	Paal 18 - paal 22	Jaap Vink & C.M. Lok	8
Richel	Romke Kleefstra, E.S. Dijkstra	1	Richel	Romke Kleefstra, E.S. Dijkstra	1
Polder Noord	Freek Zwart	1	Midsland - Formerum	Piet Zumkehr	14
Midsland - Formerum	Piet Zumkehr	1	3e Duintjes	Rinse van der Vliet	1
Formerum - Oosterend	Piet Zumkehr	1	Balg	Leon Peters & Klaas van Dijk	1
De Groede	Marc van Roomen	1			
1e Duintjes	Ruurd Noordhuis	1	STRANDLEEUWERIK		
2e Duintjes	Rob Vogel	1	Vliehors, west	Kees Camphuysen	6
3e Duintjes	Rinse van der Vliet	1			
4e Duintjes	Joost van Bruggen	1	VELDUIL		
Plaat	Rob Strietman c.s. **	1	Griend	Arie Baas c.s. ***	13
Griend	Arie Baas c.s. ***	2			
Banckspolder	Rene Oosterhuis	1			
Oosterkwelder	Michiel van der Weide	2			
Inlaag	Klaas van Dijk	1			
Balg	Leon Peters & Klaas van Dijk	2			
Kikkertgat	B.J. Meerstra & A.R. Dijkstra	1			

* Hans Schekkerman, Rinse van der Vliet, Erik van Winden, Joost van Bruggen , ** Rob Strietman, Ward Koster, Rinske Koster, Wout Bakker

*** Arie Baas, F. Koster, A.G. Olsthoorn, Anneke Bouman